

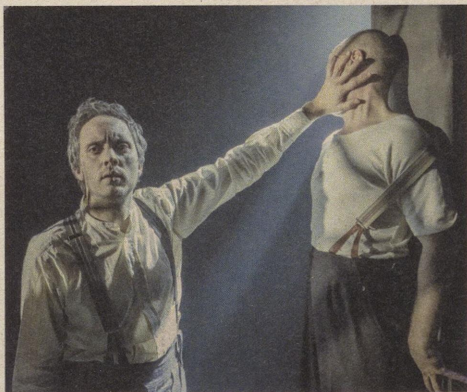
H■AUT

PROGRAM

EN FLYKTNING KRYSSER SITT SPOR

BASERT PÅ ROMANEN AV AKSEL SANDEMOSE

22g099558

KJÆRE PUBLIKUM

Da Aksel Sandemoses roman En flyktning krysser sitt spor utkom i 1933 ble det skrevet: «oöverträffad i hela världslitteraturen», «Det råder icke det minste tvivel om att En flyktning krysser sitt spor kommer att bli bestående» og «Et slikt angreb har ikke vært rettet mot det bestående samfunds moral siden Ibsens og Strindbergs kamp».

Når man leser romanen i 2022 kan man bli forbløffet av hvor våkne lesere og anmeldere var for 90 år siden. Ikke bare ble denne tunge, springende essay-istiske, tilsynelatende usammenhengende, modernistiske romanen lest og hyllert - den ble både lest og forstått. Den endte opp som en av Norges viktigste sosiologiske analyser - som fortsatt er helt essensiell i nordmenns selvpoppfatning. Har et begrep fra noe annet norsk litterært verk fått feste seg i språket og tankesettet vårt som «janteloven»?

For meg har en av motorene i dette prosjektet vært å undersøke; hva sier det originale verket egentlig? Hva var Janteloven for Sandemose i 1933? Og hvor står vi nå? Det er ikke opplagt hva romanen egentlig handler om. Jammen godt Sandemose gav oss budene slik at han tilgjengeliggjorde sitt kompliserte hode.

Jante-tankesettet har blitt beskrevet som et særnordisk fenomen - tett knyttet sammen med protestantismen. For egen regning vil jeg også legge til at romanen nok peker på fattigdom og klasse, og kanskje noe av det sosialistiske tankesettet om at vi alle er like mye verdt og derfor ikke skal stikke oss ut, som deler av årsaken til Jante-samfunnet.

Jeg opplever at janteloven fortsatt lever i oss, men vi ser vel alle at det nordiske samfunnet er i ferd med å endre seg. Vi er så mye rikere enn i 1933. Vi har kanskje ikke like sterkt behov for å ha noen under oss til å trække på for å føle oss litt bedre. Men vi har fortsatt jantelov.

Tror du kanskje at du er noe?

God fornøyelse!

Ida Høy

Regissør og manusforfatter

PÅ SCENEN

ESPEN ARNAKKE

Thomas Bye

ESPEN ARNAKKE SOM UNG

Mathilde Skarpsno

JOHN WAKEFIELD M.FL

Henrik Bjelland

OLINE M.FL

Ane Skumsvoll

KUNSTNERISK TEAM

REGISSØR

Ida Høy

DRAMATISERING

Ida Høy og ensemblet

SCENOGRAFI & KOSTYMER

Gjermund Andresen

KOMPONIST

Odin Staveland

LYSDESIGN

Simon Alvsvåg

MASKEDESIGNER

Helena Marie Andersson

◊ **SE HELE PROGRAMMET VÅRT PÅ
HAUGESUNDTEATER.NO**